7/6010

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 1025
Konu : Yazılı Soru Önergesi

07 TEMMUZ 2005

9666

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 24.05.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6010-10933/32737 sayılı yazısı.

Antalya Milletvekili Sayın Feridun F. BALOĞLU'nun 7/6010 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğünün 99 uncu maddesi gereği Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
1-Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

7/6010

ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN FERİDUN F. BALOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
7/6010

Sorular 1,2,3 :

NEVŞEHİR İlimizde turizm ve ticaretle birlikte önemli bir gelir sağlayan tarım alanında ciddi bir su sıkıntısı yaşanmaya başladığına ilişkin resmi açıklamalar yapılmaktadır.

Bu çerçevede;

- NEVŞEHİR İlimizde son yıllardaki yağış miktarındaki azalma ile birlikte sulama yöntemlerinde bilimsel tercihler yapılmamasının doğurduğu susuzluk tehlikesi konusunda, Bakanlığınızın yaptırdığı bir araştırma var mıdır?

- Varsa bu araştırmanın verdiği sonuçlar açıklanacak mıdır? Nevşehir'in yeraltı su rezervi konusunda bilimsel verilere ulaşılmış mıdır? Yeraltı su rezervindeki azalma ciddi boyutlarda ise, su kaybının nedeni tespit edilmiş midir?

- Nevşehir Valisi Alaattin Turhan tarafından da kamuoyuna açıklanan bilgiler çerçevesinde NEVŞEHİR'in su ve sulama sorunlarının çözümlenmesi için Bakanlığınızın projeleri nelerdir?

Cevaplar 1,2,3 :

Nevşehir ilindeki aylık toplam yağışlarının 1955-2005 yıllarındaki yağış ortalaması 407,11 mm/yıl'dır. Ancak, son yıllarda özellikle 1990 yılından itibaren yağışlar ortalamanın altında seyretmiştir. 2001 yılı (293,8 mm/yıl) tüm Orta Anadolu'da çok verimsiz geçmiş ve o yıldan itibaren aylık ortalama yağış değerleri henüz ortalamanın üzerine çıkmamıştır. İklimsel anlamda kuraklık denilmese de tedrici bir yağış azalması söz konusudur.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Nevşehir ili sınırlarında günümüze kadar yapılan planlama kademesi ve revize havza/ova hidrojeolojik etütleri sonucunda belirlenen yeraltısuyu rezervi 133,14 hm3/yıl'dır. Ova karakteri taşımayan Gülşehir ve Ürgüp havzaları dışında rezerv aşılamamıştır. İl genelinde hesaplanan yeraltısuyu rezervlerinin 41,97 hm3/yıl 'lık kısmı henüz tahsis edilmemiştir. Yeraltısuyu seviye kontrolleri DSİ (Kayseri) XII. Bölge Müdürlüğünce kuyulardan periyodik olarak alınan ölçümlerle yapılmakta ve Nevşehir ilinde açılan kooperatif işletme kuyularının 63 adedinden 6 aylık, 9 adedinden aylık ve Misli Ovasının devamında Niğde ili sınırlarında bulunan 11 adet kuyuda aylık rasatlar halinde devam etmektedir. Ayrıca, Misli ovası yeraltısuyu seviye değişimlerinin takip edilmesi amacıyla ovanın il sınırlarında kalan kısmında 2 adet kuyu açılmış ve limnigraf cihazı yerleştirilerek seviye değişimleri takibe alınmıştır. Çardak tali havzasına da limnigraf tesisi için kuyu açılması planlanmaktadır.

Patates tarımının yoğun olarak yapıldığı ve en büyük yeraltısuyu potansiyeline sahip olan Nevşehir Misli havzasında planlama kademesi hidrojeolojik etüdü yeniden revize edilerek güncelleştirilmiş, ayrıca havzanın yeraltısuyu karakteristikleri izotop teknikleri kullanılarak belirlenmiştir.

Kooperatif sulamalarının dışında bireysel sulamaların da yaygın olduğu Nevşehir ilinde son yıllarda kurulan sulamalar yağmurlama sistemine göre projelendirilmiş ve yağmurlama sistemi yaygın olarak kullanılmaktadır. Sulama sistemlerinin tamamının yağmurlama / damlama gibi suyu az kullanan sistemlere göre inşa edilmesi halinde yeraltısuyu rezervlerinin kullanımı daha ekonomik ve verimli olacaktır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Nevşehir ilinde yürütülen sulama amaçlı projelerden;

Ayhanlar projesi kapsamında Orta Kızılırmak havzasında, Nevşehir-Avanos ilçesi Ayhanlar köyünün 1,5 km güney-batısında Kızılöz deresi üzerinde inşa edilen Ayhanlar barajında depolanan 22 milyon m^3 su ile ovada 1773 hektar alanın sulanması planlanmıştır.

Projenin su kaynağı olan Ayhanlar barajı 28.11.1995 tarihinde ihale edilmiş ve 22/05/1996 tarihinde işe başlanmıştır. Barajda 10.10.2003 tarihinde su tutulmuş olup, 14/12/2003 tarihi itibari ile baraj tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.

Ayhanlar Sulaması İnşaatı, 20.01.1998 tarihinde ihale edilmiş olup 15.05.1998 tarihinde işe başlanılmıştır. Halen devam edilmekte olan sulama inşaatında bugüne kadar 13137 metre sağ ana kanal, 11476 metre sol ana kanal 38080 metre yedek ve tersiyer, 30259 metre tahliye ve drenaj kanalı ile bunlar üzerindeki 635 adet sanat yapısı yapılarak 75 adet sanat yapısı dışında proje tamamlanmıştır.

İnşaatın gecikmeden bitirilebilmesi için Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından kredi temin edilmiştir.

Doyduk projesi ile Orta Kızılırmak havzasında Nevşehir-Kozaklı Doyduk köyünün 2,5 km kuzeyinde Delice ırmağının kollarından Kalaycık deresi üzerinde inşaatı devam eden Doyduk barajında depolanacak 68,11 milyon m3 su ile ovada 3245 hektarlık alanın sulanması planlanmıştır.

Nevşehir ili Kozaklı ilçesi Taşlıhöyük köyünün 1 km güneydoğusunda Bardakçıözü deresi üzerinde inşaatı devam eden gölette depolanacak 2,640 milyon m^3 su ile 241 ha arazi sulanacaktır.

Nevşehir ili Avanos ilçesi Özkonak kasabasına 2 km mesafede ve kurt deresi üzerinde inşaatı devam eden gölette depolanacak 1,780 milyon m^3 su ile 200 ha arazi sulanacaktır.

Ürgüp Sofular Sarıhıdır Pompaj Sulaması işi 2003 yılında tamamlanarak 709 hektar alan işletmeye açılmıştır.

Kanalet yenilemesine yönelik Yalıntaş Göleti Sulaması ikmal işine de devam edilmektedir.